

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

« 02 » 20 10 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методи економічних та статистичних досліджень
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Підприємницька діяльність» (назва освітньої програми)
освітній ступінь	магістр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробники	Фісуненко Павло Анатолійович <u>Судакова Оксана Іванівна</u> (прізвище, ім'я, по батькові)

Статус дисципліни	Варіативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс магістратури, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3 ЄКТС
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота (включно із підготовкою до підсумкового контролю) - 60 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Контакти кафедри	Кафедра економіки та підприємництва, 10-й поверх висотного корпусу, к. В-1007, тел. +380731831431, https://pgasa.dp.ua/departament/ep/
Викладачі	Фісуненко Павло Анатолійович, професор кафедри економіки та підприємництва Судакова Оксана Іванівна, доцент кафедри економіки та підприємництва
Контактна інформація викладачів	fisunenکو.pavlo@pgasa.dp.ua , sudakova.oksana@pgasa.dp.ua. SOI21@i.ua
Консультації	Графік консультацій розміщено та актуалізується на сторінці кафедри за посиланням https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/07/grafik-konsultatsij-2021n.r.-2semestr.pdf

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методи економічних та статичних досліджень» є вивчення методів дослідження економіки та можливостей їх застосування.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методи економічних та статичних досліджень» складена відповідно до освітньої програми «Підприємницька діяльність» підготовки магістрів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

2. РОЗПОДІЛ ЧАСУ НА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			І	ІІ
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	16		16	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	10		10	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проєкту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета - формування системи знань з теорії та методології пізнання економічних систем.

Завдання - вивчення методів дослідження економіки та можливостей їх застосування; набуття вмінь системно застосовувати різноманітні методи з урахуванням специфіки об'єкта дослідження; підвищення методологічної культури економічних досліджень.

Пререквізити дисципліни: «Статистика», «Економіка бізнесу», «Управління підприємницькими ризиками» освітнього ступеня бакалавр.

Постреквізити дисципліни: навчальна практика, переддипломна практика, написання кваліфікаційної роботи.

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Методи економічних та статичних досліджень» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягнути наступних програмних результатів навчання:

РН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

РН10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

Методи навчання: комплексний, комунікативний, фундаментальний, а також словесний (пояснення, бесіда), наочний (ілюстрація) та практичний.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні; аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л	п	лаб	інд	с/р
Змістовий модуль 1. Загальні підходи до визначення методів економіко-статистичних досліджень та можливостей їх застосування						
Тема 1. Теоретичні основи методів економіко-статистичних досліджень	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Економіко-статистичні методи в економічних дослідженнях.	14	6	6	-	-	6
Тема 3. Системний підхід і моделювання процесів.	12	2	2	-	-	6
Тема 4. Теоретичні основи математичного моделювання та класифікація моделей.	12	2	2	-	-	6
Тема 5. Організаційні основи дослідження.	12	4	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 1	60	16	14	-	-	30
Підготовка до екзамену	30					30
Усього годин	90	16	14	-	-	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занятя	Кількість годин
1	Теоретичні основи методів економіко-статистичних досліджень	2
2	Економіко-статистичні методи в економічних дослідженнях. Загальнонаукові та специфічні методи економічних досліджень.	2
3	Економіко-статистичні методи в економічних дослідженнях. Аналітичний метод. Порівняння і моделювання. Балансовий метод. Метод ланцюгових підстановок. Метод абсолютних різниць Метод відносних різниць.	2
4	Економіко-статистичні методи в економічних дослідженнях. Метод групувань. Графічний метод. Вибірковий метод. Індексний метод. Використання кореляційно-регресійного аналізу в економічних дослідженнях.	2
5	Системний підхід і моделювання процесів	2
6	Теоретичні основи математичного моделювання та класифікація моделей	2
7	Організаційні основи дослідження. Джерела економічної інформації та сучасні методи її збирання і оброблення	2
8	Організаційні основи дослідження. Пошук і добір інформації. Робота над джерелами інформації й оформлення підсумків роботи. Основи методики оформлення..	2
	Усього годин	16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятя	Кількість годин
1	Теоретичні основи методів економіко-статистичних досліджень	2
2	Загальнонаукові та специфічні методи економічних досліджень.	2
3	Аналітичний метод. Порівняння і моделювання. Балансовий метод. Метод ланцюгових підстановок. Метод абсолютних різниць Метод відносних різниць.	2
4	Метод групувань. Графічний метод. Вибірковий метод. Індексний метод. Використання кореляційно-регресійного аналізу в економічних дослідженнях.	2
5	Системний підхід і моделювання процесів	2
6	Теоретичні основи математичного моделювання та класифікація моделей	2
7	Робота над джерелами інформації й оформлення підсумків роботи.	2
	Усього годин	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні роботи не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	10
2	підготовка до контрольних заходів	10
3	виконання курсового проекту або роботи	-
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	10
	1) Загальнонаукові методи економічних досліджень	2
	2) Специфічні методи економічних досліджень	2
	3) Напрямок і практична реалізація результатів економічних досліджень	2
	4) Єдність історичного і логічного в економічних дослідженнях	2
	5) Єдність теоретичного і практичного в економічному розвитку.	2
5	підготовка до екзамену	30
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю знань студентів є письмовий метод.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань студента із змістового модулю оцінюється за 100 бальною шкалою залежно від виду навчання:

- максимальна оцінка знань теоретичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів;
- максимальна оцінка знань практичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів;
- максимальна оцінка знань з самостійної роботи студента – 20 балів.

Критерії оцінки теоретичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1.	Відвідування лекційних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лекційного заняття	16
2.	Якість відповіді на теоретичне питання	Студент повністю розкриває теоретичне питання, показує вміння логічно і послідовно викладати матеріал, роботи	24

		висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу	
		Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і неповно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних	14-23
		Студент в цілому розкриває суть теоретичного питання, але не в повному обсязі. Правильні висновки робить лише з урахуванням наведених викладачем запитань	1-13
		Студент не розкриває суті теоретичного питання і неправильно формулює висновки не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань	0
		Разом:	0-40

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1.	Відвідування практичних занять	2 бали за відвідування студентом кожного практичного заняття	14
2.	Якість виконання і захисту практичного завдання	Студентом обґрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач.	26
		При обґрунтуванні і розв'язанні практичного завдання студентом допущені помилки, які не впливають на правильний результат розв'язання практичного завдання та які суттєво не знижують якості його виконання. При захисті практичного завдання студентом продемонстрована хороша якість опанування	14-25

	інструментарієм розв'язання практичних задач.	
	Виконання і захист студентом практичного завдання зроблені з помилками, які призводять до неправильного результату виконання практичного завдання. Але студент знає формули, за якими можна виконати практичне завдання правильно і лише допоміжні запитання викладача дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання	1-13
	При виконанні практичного завдання студент застосовує неправильні формули. Студент взагалі не знає формул, за якими можна виконати практичне завдання правильно. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання	0
	Разом:	0-40

Критерії оцінки знань з самостійної роботи студента

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1.	Своєчасне надання і захист реферату на одну із тем самостійної роботи за вибором студента	Студент своєчасно і в повному обсязі подає реферат і захищає його зміст, якісно відповідаючи на всі запитання. При цьому студент показує вміння логічно і послідовно викладати матеріал та користуватися сучасними інформаційними джерелами	20
		Студент своєчасно, але в стислому обсязі подає реферат і захищає його зміст, не відповідаючи на всі запитання. Допускається незначна затримка щодо подачі та захисту	10-19

	реферату	
	Студент несвоєчасно і в неповному обсязі подає реферат, захист якого відбувається студентом не самостійно, а лише при наданні викладачем допоміжних питань. Допускається значна затримка в часі щодо подання реферату для перевірки і захисту	1-9
	Реферат не подано для перевірки та захисту, або звіт і захист виконано з грубими помилками, що не дозволяє позитивно оцінити самостійну роботу студента	0
	Разом:	0-20

Підсумковий контроль знань студента здійснюється у формі екзамену, що складається з 2-х теоретичних питань і оцінюється за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінки екзамену

Вид критерію	Зміст критерію	Відповідь на одно теоретичне питання
Якість відповіді	Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно	50
	Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і неповно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі	26-49
	Студент стисло розкрив суть теоретичного питання та не в повному обсязі. Правильні висновки з теоретичного питання студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає.	1-25

	Студент не розкрив суті теоретичного питання і неправильно сформулював висновки не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає.	0
--	--	---

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середня арифметична змістовим модулем 1 та екзамену.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі усного опитування (за пропуск лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (за пропуск практичного заняття).

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

-самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

-дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

-посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

-надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Руська Р. В., Іващук О. Т. Методи економіко-статистичних досліджень. Навчальний посібник. Тернопіль: Тайп, 2014. 190 с.

2. Солодухін С. В., Ісаєнко О. М., Хорошун В. В. Методи економіко-статистичних досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2012. 132 с.

3. Грабовецький Б. Є. Економіко-статистичні моделі і методи: теоретико-прикладні аспекти Монографія. Вінниця: ВНТУ. 2013, 204 с.

Допоміжна

1. Клебанова Т. С., Гур'янова Л. С., Чаговец Л. О., Панасенко О. В. Бізнес-аналітика багатовимірних процесів: навчальний посібник Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 292 с.

2. Мармоза А. Т. Теорія статистики: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.

3. Карпенко Л. М. Статистика: навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 184 с.

4. Ткач Є. І., Сторожук В. П. Загальна теорія статистики: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 442 с.

5. Статистика: навчальний посібник / Н. Б. Кушнир та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.

6. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навчальний посібник / А. Т. Опря та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 536 с.

7. Мармоза А. Т. Практикум з теорії статистики. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 484 с.

8. Ковтун Н. В. Теорія статистики: підручник. Київ: Знання, 2012. 399 с.

9. Матковський С. О. Статистика підприємств: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. – 560 с.

10. Мармоза А. Т. Економічна статистика: підручник Київ: Центр навчальної літератури. 2017. 602 с.

11. Kniaz S., Shchebel A. Factor analysis of the rationality of enterprise potential management in the coordinate system of organizational development. ARCTIC, 73(9), 2–27. 2020 (ISSN: 0004-0843). URL : <https://www.arcticjournal.org/show.php?v=73&i=9>.

Internet-ресурси

В якості додаткових інформаційних джерел рекомендується використання інформації з наступних офіційних сайтів у мережі Internet:

1. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. Режим доступу: <http://www.ucersps.org>

2. Державний комітет статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Розробник _____ (Підпис) (П. А. Фісуненко)

Розробник _____ (Підпис) (О. І. Судакова)

Гарант освітньої програми _____ (Підпис) (П. А. Фісуненко)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва
Протокол від «31» серпня 2020 року № 1